

SASKin eettiset periaatteet

1. Ohjaavat periaatteet, tarkoitus ja soveltamisala

SASKin toimintaa ohjaavat arvot perustuvat kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen arvopohjaan ja solidaarisuuden perinteeseen, YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työelämää koskeviin ohjaaviin periaatteisiin. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus, kansainvälinen solidaarisuus ja tasa-arvo korostuvat erityisesti SASKin arvoissa, jotka on kirjattu SASKin sääntöihin ja SASKin strategiaan.

SASKin eettisten periaatteiden tarkoituksena on ohjata toimintaa ja sen eri toimijoita organisaation tehtävän ja arvojen mukaisesti. Eettiset periaatteet näkyvät kaikessa SASKin toiminnassa, menettelytavoissa ja organisaatiokulttuurissa. Eettisten periaatteiden liitteenä on SASKin ilmastoteot -dokumentti.

SASKin eettiset periaatteet koskevat kaikkia SASKin työntekijöitä ja hallinnon edustajia, sekä kaikkia niitä, jotka osallistuvat SASKin toimintoihin tai toimivat muulla tavoin SASKin puolesta (myöhemmin "toimijat") riippumatta siitä, missä tehtävät suoritetaan. Sukupuoli, ikä, asema tai mikään muu ominaisuus ei vaikuta eettisten periaatteiden soveltamiseen.

SASK odottaa kaikkien toimijoiden noudattavan eettisiä periaatteita, näyttävän esimerkkiä muille ja ilmoittavan, jos eettisiä periaatteita rikotaan. SASKin esihenkilöillä on erityinen vastuu varmistaa, että kaikki toimijat ovat tietoisia näistä ohjeista ja että niitä noudatetaan kaikilla organisaatiotasolla. Toimijaa, jolla on epäselvyyttä eettisistä periaatteista, niiden soveltamisesta tai noudattamisesta, kehoitetaan ottamaan yhteyttä lähimpään SASKin esihenkilöön, työsuojeluorganisaatioon tai toiminnanjohtajaan.

2. Rehellisyys

2.1 Lakien noudattaminen

SASKin organisaationa ja kaiken SASKin toiminnan tulee noudattaa sovellettavia lakeja ja voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä määräyksiä. SASK edellyttää, että jokainen työntekijä ymmärtää vastuualueensa lakisääteiset vaatimukset ja noudattaa sääntöjä yksilöllisesti ja sidosryhmien kanssa.

SASK noudattaa kansainvälisesti tunnustettuja ihmis- ja järjestäytymisoikeuksia, toiminnan eri muotojen ehtoja ja ohjeita sekä sopimusvelvoitteita ja hyvistä käytännöistä sekä tunnustetuista toimintatavoista johtuvia vaatimuksia.

2.2 Luottamuksellisuus

Luottamuksellisuus organisaation sisällä ja sen sidosryhmien kanssa on edellytys SASKissa. Työntekijöillä on luottamuksellisia tietoja koskeva salassapitovelvollisuus, joka on kirjattu työ sopimukseen. Toimintoihin osallistuvat muut toimijat eivät saa luovuttaa missään muodossa luottamuksellisia tietoja asioista, joiden parissa he toimivat tai joista he tulevat tietoisiksi tavalla, joka voisi vahingoittaa SASKia tai sen sidosryhmiä.

SASK on sitoutunut kunnioittamaan yksityisyyden suojaa ja käsittelemään henkilötietoja vastuullisesti sovellettavan tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyssä henkilöstön on noudatettava SASKin tietosuojakäytäntöä.

2.3 Korruption vastainen toiminta

SASKilla on nollatoleranssi lahjontaan ja korruptioon kaikissa muodoissaan. SASKin ydinarvoja ovat toiminnan läpinäkyvyys ja vastuullisuus, ja sitä vaaditaan myös kaikilta SASKin sidosryhmiltä. SASK ei suvaitse minkäänlaista korruptoitunutta toimintaa.

Korruptiota voidaan pitää uskotun vallan väärinkäyttönä yksilöllisen hyödyn saamiseksi, ja se voi tapahtua suorien taloudellisten etujen, kuten rahalahjojen, merkittävien alennusten tai ostoetujen, sekä muiden etujen, kuten matkustamisen, majoituksen tai muiden tarpeettomien tai olennaisesti kohtuuhintaisten palvelujen muodossa.

Kukaan henkilö ei saa suoraan tai epäsuorasti luvata, tarjota, pyytää tai ottaa vastaan minkäänlaisia lahjuksia. SASKin toimijoiden ja päätöstentekijöiden odotetaan aina suorittavan tehtävänsä rehellisesti ja ilman lahjuksia, asettaen etusijalle organisaation edun, välttäen eturistiriitoja ja noudattaen lakia.

Korruption, lahjonnan ja taloudellisten väärinkäytösten, kuten varkauksien, kavalluksen, petosten ja varojen väärinkäytön, sisäinen valvonta kattaa kaikki SASKin organisaatioon ja toimintaan liittyvät osa-alueet. Epäilyihin väärinkäytöksiin puututaan ja niistä ilmoitetaan välittömästi asianmukaisille tahoille.

2.4 Eturistiriita

Organisaation kaikkien toimijoiden on vältettävä ristiriitoja omien tai lähipiirin sekä organisaation etujen välillä. Mahdolliset puolueelliset asemat voidaan arvioida kaikkien osapuolten eduksi, ja on hyväksyttävää, että siihen liittyvä osapuoli ei käsittele kyseistä asiaa.

3. Läpinäkyvyys

SASK kunnioittaa ja arvostaa läpinäkyvyyttä, luotettavuutta ja avointa viestintää työntekijöiden, jäsenten, kumppaneiden, muiden sidosryhmien ja suuren yleisön kanssa. SASKin toimijoiden on aina oltava työssään mahdollisimman läpinäkyviä, huomioiden kuitenkin luottamukselliseen tietoon liittyvät periaatteet. Luottamuksellisuutta, yksityisyyden suojaa, sananvapautta ja vilpittömää toimintaa koskevat säännöt, lainsäädäntö ja periaatteet pätevät myös yksityishenkilönä toimiessa.

4. Vastuullisuus

SASK on toiminnassaan sitoutunut useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, jotka koskevat muun muassa ammattiyhdistys- ja ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä sukupuolten tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä, ja ympäristövastuuta.

SASK on vastuullinen sijoittaja ja toteuttaa sijoitustoimintaa pitkäjänteisesti sekä omien eettisten periaatteiden mukaisesti. Vastuullisen sijoittamisen päätökset tehdään taloudellisin perustein huomioiden matala riski, pyrkimys turvaamaan sijoitettu pääoma sekä hallintotapaan ja ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksiin liittyviä valintoja.

Työnantajana SASK toimii vastuullisesti ja työntekijöitään kunnioittaen. Työnantajan ja kaikkien työntekijöiden odotetaan ylläpitävän toisiaan arvostavaa työkuilttuuria sekä työyhteisössä että sidosryhmien kanssa työskennellessään. SASK arvostaa ihmisten monimuotoisuutta ja yhdenvertaista kohtelua. Mitään toimintaa tai viestintää, joka voidaan tulkita syrjivänä, häiritsevänä tai sopimattomana, ei sallita. Sitä vaaditaan myös kaikilta SASKin sidosryhmiltä.

SASKilla on nollatoleranssi epäasialliseen kohteluun ja häirintään, ja SASKilla on toimintaohjeet epäasiallisen kohtelun ja häirinnän sekä seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi. Kaikissa SASKin toiminnoissa noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita ja niissä on aina myös nimetty häirintäyhdyshenkilö. SASKilla on myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. SASKilla on päihdeohjelma alkoholin ja päihteiden väärinkäytön ehkäisemiseksi.

SASKilla on ympäristölinjaus (liite), jonka toimenpiteiden tarkoituksena on huomioida energiatehokkuus ja vähentää päästöjä kaikessa toiminnassa matkustamisesta tilaisuuksiin ja hankintoihin.

5. Ammattimaisuus

SASK on sitoutunut olemaan ammatillinen organisaatio ja työnantaja, ja tarjoamaan korkealaatuista kumppanuutta, täyttäen vaatimukset ja lupaukset sekä toimimaan ammattimaisesti, tehokkaasti ja viipymättä. Kaikkien työntekijöiden odotetaan toimivan ammattimaisesti ja puolueettomasti.

Työnantajana SASK huolehtii, että sen työntekijöillä on riittävät ammatilliset, kielelliset ja tekniset taidot tehtävänsä. SASK kannustaa työntekijöitään kehittämään osaamistaan jatkuvasti ja pyytämään apua ja tukemaan tarvittaessa kollegoitaan. Osaamisen kehittäminen koostuu useista toisiinsa liittyvistä prosesseista. SASKilla on henkilöstö- ja osaamissuunnitelma.

SASK takaa korkeatasoiset työskentelyolosuhteet, työkyvyn ja hyvinvoinnin sekä yksilö- että organisaatiotasolla jatkuvasti arvioitujen työterveys- ja työturvallisuustoimien ja toimintasuunnitelmien avulla.

6. Väärinkäytösepäilyt (Whistleblowing)

SASKilla on anonyymi ilmoituskanava väärinkäytösepäilyistä ilmoittamiseen (verkko-osoite: <https://q.surveypal.com/SASKin-ilmoituskanava>). Missä tahansa olosuhteissa kaikkia kehoitetaan tuomaan esiin huolensa, jotta organisaatio voi toimia ja toteuttaa tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Yksittäistä toimijaa kehoitetaan käyttämään oikeuttaan ilmaista huolensa. Kaikilla toimijoilla on myös velvollisuus ilmoittaa rikoksista ja olosuhteista, joissa on väärinkäytösvaara.

Raportoidut väärinkäytökset käsitellään väärinkäytöksen vakavuuden edellyttämällä tavalla joko SASKin dynaamisen riskinhallintaprosessin mukaisesti tai kyseiseen väärinkäytöstapaukseen liittyvän olemassa olevan toimintaohjeen mukaisesti. SASKin toimijoita rohkaistaan ilmoittamaan väärinkäytösepäilyistä tai -huolista lähimmälle SASKin esihenkilölle, luottamusmiehelle, työsuojeluvastaavalle tai ylemmälle johdolle. Jos nämä kanavat eivät ole mahdollisia, ilmoittaminen on mahdollista anonyymisti SASKin julkisilla verkkosivuilla olevan ilmoituskanavan kautta.

LIITE: SASKin ilmastoteot

Tämä ohjeistus koskee **SASKin omaa toimintaa**. Ohjeistus on laadittu Suomen näkökulmasta, mutta sitä odotetaan noudatettavan soveltuvin osin myös SASKin aluetoimistoissa ja niiden järjestämissä toiminnoissa ja tilaisuuksissa.

SASK arvioi jatkuvasti oman toimintansa ilmastotaakkaa. SASK on seurannut hiilijalanjälkeään vuodesta 2019 lähtien ja seurantatietojen perusteella SASK määrittelee tässä asiakirjassa konkreettisempia tavoitteita ja toimenpiteitä päästövähennysten saavuttamiseksi. Energiatehokkuus otetaan huomioon kaikessa toiminnassa matkustamisesta tapahtumiin ja hankintoihin. Jo ilmastovastuullisuuden arviointi valintoja tehdessä lisää tietoisuutta.

Hiilineutraaliuden saavuttaminen edellyttäisi myös päästöjen kompensointia, jota tässä vaiheessa SASK ei ryhdy tekemään. Pääpaino on oman hiilijalanjäljen pienentämisessä ja tietoisuuden lisäämisessä ja mahdollisesti ns. hiilikädenjäljen kasvattamisessa.

SASKin ilmastoteot vahvistavat myös yhteistyökumppaneiden tietoisuutta ilmaston ja kuluttamisen kannalta vastuullisesta toiminnasta. SASK nostaa aihetta keskusteluun ja esittelee omia ilmastotavoitteitaan ja -tekojaan yhteistyökumppaneilleen.

Kansainvälisesti SASKin ilmastoteot perustuvat Agenda 2030:n linjauksiin kestävästä kehityksestä, jossa otetaan tasavertaisesti huomioon ympäristö, talous ja ihminen.

1. Energia

Energian osuus SASKin kokonaishiilijalanjäljestä on noin 2,5 % (keskimäärin vuosina 2019–2021). Energia lasketaan sähkö-, lämmitys-, jäähdytys- ja palvelinkustannuksista vain Helsingin toimipisteessä, eikä se sisällä aluetoimistoja tai kotitoimistoja.

SASKin toimenpiteet:

- Selvitetään ja toteutetaan sähkön käytön säästämismahdollisuudet (valaistus ym.).
- Sähkösovimukseen valitaan vihreää sähköä.
- Toimistotiloja valittaessa huomioidaan esim. tarvittavan tilan koko (vrt. etätyöskentely), kaukolämpö ja -jäähdytys, saavutettavuus, julkisen liikenteen yhteydet.

2. Matkustaminen

Matkustamisesta aiheutuvat päästöt muodostavat yli 93 % SASKin hiilijalanjäljestä (keskimäärin 2019–2021). Luvut lasketaan kaikista matkoista missä tahansa liikennemuodossa: ilma-, maantie-, meri- ja rautatiet, mukaan lukien hotelliyöpymiset.

SASKin toimenpiteet:

- Matkustamisen on oltava aina perusteltua.
- Kokouksia, koulutuksia ja muita tilaisuuksia suunniteltaessa harkitaan voisiko tilaisuuden pitää kokonaan tai osittain etänä (ns. hybridimalli), aina kun se on tarkoituksenmukaista.
- Yksittäiset puheenvuorot ja lyhyet kokoukset pidetään mahdollisuuksien mukaan etänä.
- SASKin omat tilaisuudet pidetään paikoissa, jotka ovat helposti saavutettavissa vähäpäästöisellä julkisella liikenteellä tai kävellen. Mikäli paikka on kauempana, tarjotaan mahdollisimman vähäpäästöinen yhteiskuljetus.
- Henkilöautoa käytetään tilanteissa, joissa se on aikataulun vuoksi tai muista syistä tarkoituksenmukaista, huomioiden kulkumuodon todelliset päästöt. Suositetaan vähäpäästöistä liikkumista ja kimpakyytejä.

3. Hankinnat

Hankintojen osuus SASKin hiilijalanjäljestä on ollut alle 1 % (keskimäärin 2019–2021). Hankintoihin kuuluvat IT- ja muut laitteet, huonekalut ja paperi.

SASKin toimenpiteet:

- Hankinnoissa pohditaan aina ekologisuutta ja välttämättömyyttä sekä kierrätystä, esim. käytettynä hankittavat huonekalut.
- SASK pyrkii paperittomaan toimistoon. Tätä tavoitetta tukee sähköinen arkistointi.
- Käytöstä poistetut kalusteet ja laitteet hävitetään asianmukaisesti tai pyritään kierrättämään.
- Hankinnoissa suositaan ympäristötekoihin sitoutuneita toimijoita, kuitenkin ottaen huomioon kokonaisharkinta ja muut mahdolliset valintakriteerit.

4. Jätteet

Jätteiden osuus SASKin hiilijalanjäljestä on ollut alle 0,2 % (keskimäärin 2019–2021). Jätteet lasketaan vain Helsingin toimipisteistä, ei aluetoimistoista tai kotitoimistoista, ja ne sisältävät kaikäntyyppistä jätettä.

SASKin toimenpiteet:

- Jätevirrat pyritään minimoimaan.
- Jätteiden lajittelussa minimoidaan sekajätteen osuus.
- Henkilöstöä kannustetaan paperittomaan työskentelyyn.

5. Palvelut ja tapahtumat

Palveluiden ja tapahtumien osuus SASKin hiilijalanjäljestä on noin 3,5 % (keskimäärin 2019-2021). Palveluihin ja tapahtumiin kuuluvat tapahtumatilat, catering-, posti-, siivous- ja IT-palvelut sekä esitteet, jakotavarat ja mainoslahjat.

SASKin toimenpiteet:

- Lähikokouksissa ja muissa pienemmissä tilaisuuksissa käytetään lähtökohtaisesti SASKin omia tiloja.
- Majoitus, catering ja muiden palveluiden ympäristövastuullisuus huomioidaan valinnoissa.
- Tapahtumissa suositaan vastuullisia yhteistyökumppaneita.
- Printtimateriaalia tai painoksia (esim. esitteet ja julkaisut) tuotetaan vain tarpeen mukaan ja niitä tuotettaessa kiinnitetään huomiota tuotannon ilmastovaikutuksiin (mm. paperilaatu).
- Lahjat ja kiitokset hankitaan ilmastovaikutukset huomioiden (esim. aineettomat lahjat).
- Ylimääräisiä pakkausmateriaaleja ja kuljetusta vältetään.
- SASKin tilaisuuksien tarjoiluissa suositaan pienihiilijalanjälkisiä tuotteita, kuten kotimaisia kasviksia, kalaa ja riistaa.
- Tarjoilujen osalta suositaan mahdollisuuksien mukaan valintoja, joiden hävikki voidaan minimoida.
- Suomessa järjestettävissä tilaisuuksissa tarjotaan pääsääntöisesti hanavettä pullotetun sijaan.